

TIRITAMM

Hea lugeja

Seoses Haridus- ja Teadusministeeriumi algatatud erakooliseaduse §222 muutmise seaduse eelnõuga, on paljud koolid ja pered tõstatanud küsimuse: mis meist saab? Soovin jagada teiega mõned mõtted, mida erakooli pidajad jagavad ning ühiselt on ka haridusministrile, Riigikogule kui ka Vabariigi valitusele edastanud:

Täna kehtib erakooliseadus, mis kohustab riiki läbi omavalitsuse osalema erakoolide tegevuskulude katmises. Erakooliseaduse §222 muutmise eelnõu järgi peaks alates 1.septembrist 2016 kaduma riigil kohustus osaleda erakoolide tegevuskulude katmises. Sellisel eelnõul puudub positiivne mõju, isegi mitte riigi rahaline kokkuhoid. Tihti räägitakse, et riik kulutaks ühe erakooli õpilase kohta rohkem raha, kui munitsipaalkoolis õppiva lapse kohta. Arvutusi võib teha mitmeti, aga erakoolide pidajate arutused näitavad vastupidist. Laste õpetamine erakoolides on maksumaksjale odavam kui teistes koolides, sest meile teadaolevalt 2014. aasta andmetel maksab maksumaksjale ühe õpilase õppimine (umbes): riigikoolis 340 eurot kuus, munitsipaalkoolis 314 eurot kuus, erakoolis 221 eurot kuus. Lisaks panustavad erakoolides õppivate laste vanemad laste haridusse ka õppemaksuga, mis on keskmiselt 90 eurot kuus lapse kohta.

Kurvaks teeb see, et plaanitatud seadusemuudatus seab eraalgatuslikud koolid sõltuvusse kohalike omavalitsuste meelevallast ja teeb neile sisuliselt võimatuks planeerida tegevust ette pikemalt kui üks valimistsükkel. Samuti paneb seadusemuudatus ebakindlasse olukorda nii erakoolides õppivad lapsed ning

nende pered, sest üle 10%-line õppemaksutõus ei ole kõigile peredele jõukohane. Täna on arutatud juba selle üle, et suurem õppemaksu tõus võib kaasa tuua haridusliku kihistumise suurenemise, sest vabadesse valida oma lapsele sobiv haridustee jääb kättesaadavaks vaid jõukamale osale ühiskonnast. Meie koolis on heaks tavaks olnud, et abivajajaid tuleb aidata ning et ükski pere ei tohiks kõrvale jääda kehvema majandusliku olukorra pärast.

Erakoolid on palunud Riigikogu kultuurikomisjonil, Riigikogu fraktsioonidel ja kõigil asjaomastel arvestada erakoolide ettepanekutega:

eraüldhariduskoolide (eraalgatuslike kogukonnakoolide) tegevuskulude katmine tagatakse senises määras kuni koostöös huvigruppidega väljatöötatud rahastamismudeli rakendumiseni riigieelarvelistest vahenditest ja otse riigi poolt.

Lisaks leiame, et kohalikel omavalitsustel on õigus omapoolseks täiendavaks finantseerimiseks juhu, kui seda peetakse vajalikuks n-ö kohalikust olustikust tingituna ja see toimub kohaliku omavalitsuse enda eelarvest.

Hetkel tuleb olla aga kannatlik ja järjepidev. Kui meie püüdlused tulemust ei anna, tuleb ette võtta järgmisi samme: asuda läbirääkimistesse Tallinna Linnaga ning sõlmida mõlemal pooli rahuldav rahastamist puudutav leping. Kehvem variant on uus õppemaksu tõus, mis kindlasti ei kuulu meie kooli põhimõtete hulka, kuid vajadusel aitavad koolil seni tehtud tööd jätkata.

Annaks Taevaisa tarkust riigijuhitidele õigeid otsuseid vastu võtta ja mõista erakoolide vajalikust meie haridusmaastikul!

Egle Viilma
direktor

Päevi tasub hoida

Astatel 79 – 81 valitsenud Rooma küllaltki erandlik keiser Titus olivat kunagi öelnud oma lähikondlastele: „Sõbrad, ma kaotasin päeva!“. Ning öelnud olivat ta seda sellel põhjusel, et polnud eelmisel päeval sooritanud ühtegi head tegu. Kas see ka nii oli ja kas isevalitsejast keiser kunagi midagi sellist ütles, on omaette küsimus. Kuid see polegi oluline. Oluline on hoopis keisri poolt lähetatud, või talle omistatud sõnum. Sõnum, mis aitab täita meile antud päevad sisuga.

Headel tegudel pole mõõdet. Neid pole mõtet asetada ritta, paigutada skaalale suur – väike. Nende väärtus pole reastav ja mõõdetav. Nad kas on olemas, või neid pole. Ja, mis on kõige olulisem. Nad on meile kõigile jõukohased. Kättesaadavad. Iga päev. Suurte ja väikesena. Mõnikord ka lihtsalt teisele inimesele naeratamise kujul. Seda pole ju raske teha. Ning kui teisiti ei saa, ei oska ja ei taha, siis kas või selle nimel, et mitte kaotada päeva. Olla targem, mitte mõnest tavalisest surelikust inimesest, vaid Rooma suurest keisrist enesest. Aga see on ju päris meeldiv võimalus. Eriti siis, kui mõelda tasule. Ikkagi terve päev.

David Vseiov,
Bianca (4T klass)
vanaisa

TÄHE rubriigis oleme püüdnud praotada ust toomkooli õpetajate isiklikku ellu, uurides, mida nad teevad siis, kui koolimaja ukse enda järel sulgevad. Samuti tunneme huvi, mis teid pidi on elu toonud neid toomkooli. Seekord on tähesäras õpetaja **Marget Indov**, kellel on toomkoolis täita mitu rolli: lisaks 4P klassi juhatamisele on Marget veel folkloori- ning tüdrukute kehalise kasvatuse õpetaja.

Lapsepõlv

Minu esimesed lapsemälestused pärinevad ajast, mil elasin Tallinnas. Olin selline „päris tüdruk“. Mängisin nukukudega ja tegin võililledele tiigivees lokke. Meie hoovis elasid minust paar aastat vanemad tüdrukud. Nemad õpetasid mu keksu mängima ja talvel tiigijääl uisutama. Poistest hoidsin eemale ja nendega koos puude otsa ei roinud. Poisid tundusid sel ajal sootuks veidrad tegelased olevat.

Kui ma oma esimest koolisünnipäeva pidasin, siis kutsusin sünnipäevale ainult tüdrukud. Ootamatult seisis minu koduukse taga aga üks minu klassi poiss, lilled käes ja puha! Ma lõin tal ehmatusega ukse nina all kinni ja põgenesin teise tuppa. Minu ema oli muidugi viisakas ja kutsus poisi tuppa. Poiss istus terve

sünnipäeva vaikselt ja ei söönud midagi. Meie tüdrukutega ei teinud temast väljagi. Mul on praegu temast kohe väga kahju ja ma loodan, et ta on mulle selle andeks andnud.

Mul oli väga hea sõbranna, kellega me vahel kokku saime. Temaga kujutasime ette, et oleme printsessid. Olime vangis lossitornis. Seal tulid meid päästma Mowgli ja Tarzan. Meie mänguloos olid nad nimelt meie vaprad peigmehed, kes võitlesid lossis elavate rüütlitega ja alati ka võitsid. Selle sõbrannaga olen tänapäevani väga head sõber. Oma tolleaegseid peigmehi meenutame kohtudes tihti.

Kui ma 12-aastane olin, siis kolisin Tallinnast ära Keilasse. Läksin õppima Keila kooli ja sain uued klassikaaslased. Nendega mängisime peale kooli indiaanlasi. Indiaanlased olid sel ajal väga popp teema. Kõigil olid indiaanimed. Mina olin Kesköö Lill. Mäng seisnes selles, et poisid ajasid tüdrukuid taga ja tüdrukud jooksid kiljudes eest ära.

Õppimine

Koolis olin ma tubli tüdruk. Õppimisega sain hakkama, klassikaaslastega sain normaalselt läbi. Mulle meeldis väga matemaatika. See oli lihtne ja loogiline. Hea tunne oli, kui keeruline ülesanne lõpuks lahendatud sai. Raskemad ained olid sellised, kus pidi palju jutustama. Ajaloo aastaarvudega nägin kurja vaeva. Kõige rohkem

TÄHEKESE rubriigis kajastatakse toomkooli ühe lapse mõtteid ja tegemisi. Seekord saame tuttavaks 4. klassi poisi **Albert Lapsanitiga**.

Mis Sind naeratama paneb?

Mind paneb naeratama see, kui keegi teeb nalja või kui õhtusöök on maitsev.

Millega Sulle meeldib kõige rohkem tegeleda?

Mulle meeldib kõige rohkem perega koos olla.

Kuidas koolis läheb: kas Sulle meeldib koolis käia?

Mul läheb koolis hästi. Üldiselt mulle meeldib koolis käia, kuigi ma olen juba natuke ära tüdinunud.

Mis on koolis Sinu lemmiktund?

Mu lemmiktunnid on kehaline kasvatuse ja inimeseõpetus.

Millega Sa vabal ajal tegeled?

Vabal ajal ma mängin arvutis, nagu enamus poisse. Ma mängin ka naabriga ja oma õega. Ma käin puutöö- ja metallitööringis.

Mida Sulle perega koos meeldib kõige rohkem teha?

Mulle meeldib perega matkamas käia ja koos õhtuti filme vaadata.

Kelleks Sa tulevikus saada tahad?

Ma tahaksin saada kokaks, sest see tundub huvitav ja tore amet. Kõige keerulisem toit, mille ma ise olen valmistanud, on täidetud ahjukartulid. Selle valmistamiseks läheb vaja kartuleid, sinki, võid, juustu, soola ja pipart. Tegin kartulid üllatuseks oma vanematele.

Mis on Sinu lemmikraamat?

Üks mu lemmikraamatutest on „Narnia kroonikad“, sest seal on kõik Narnia raamatud koos ja mulle meeldib ka „Percy Jackson ja välguvaras“.

TÄHT

TÄHEKE

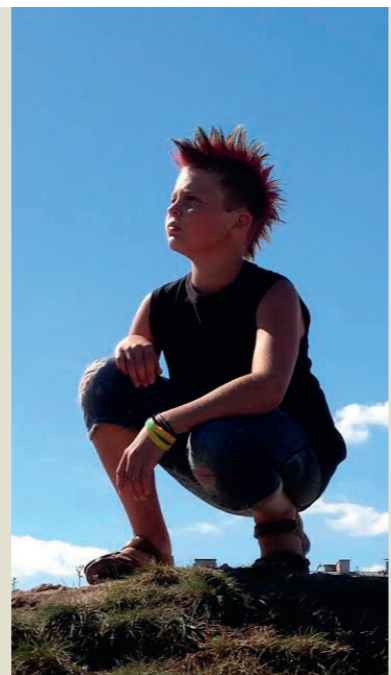
meeldis mulle koolis aga laulda laulukooris, tantsida rahvatantsu ja osaleda näiteringis. Meil oli keskkoolis selline rahvatantsurühm, et kõik tantsijad olid ühest klassist. Käisime ka mitmel tantsupeol ja just sel ajal sain nakatud rahvatantsupisikust.

Peale keskkooli lõpetamist läksin õppima Tallinna Pedagoogilisse Instituuti (tänapäeval Tallinna Ülikool). Valisin kaua, kas õppida matemaatika või algklasside õpetajaks. Algklasside õpetaja amet tundus tol ajal paeluvam ja oma otsust ma siiani kahetsenud ei ole. Millegipärast ma siis teiste ametite peale ei mõelnudki. Minu õpetajad olid minu valikust vägagi üllatunud.

Tööaeg

Peale õpinguid läksin tööle Saku kooli. Olin seal tööl vaid aasta, sest sain emaks. Laste kõrvalt töötasin neil aastat lasteaias. Seal kutsuti mind aga tööle Kristiine Gümnaasiumisse. Ma olin selles koolis kunagi praktikal olnud ja sealne õppealajuhataja mäletas, et ma olin väga head õpetajatööd teinud. Kristiines õpetasin lapsi 21 aastat. Sellest sügisest olen toomkooli ridades.

Toomkooli kandideerimise mõte tuli mulle alles suvel. Mind paelus mõte olla osaline ühe väikese kooli kollektiivis. Kõik tunnevad kõiki, tervitavad hommikul rõõmsalt, naeratavad igal kohtumisel, hoolivad ja märkavad. Siin on selline üheshingamine. Suures

Kus ja missugune on Sinu lemmikpaik?

Mulle meeldib vanaema ja vanaisa juures olla. Samuti on üks mu lemmikpaiku kodu.

koolis ei teki sellist ühe pere tunnet kunagi, sest inimesi on lihtsalt liiga palju. Täna sel päeval olen ma täiesti kindel, et tegin suvel õige otsuse.

Hobid

Õpetajatöö kõrvalt olen pea kogu aeg osalenud rahvatantsurühmades. Olen olnud ise tantsija ja selle kõrvalt ka tantsurühmi juhendanud, erinevas vanuses lapsi ja ka täiskasvanuid. Ma ei kujuta ette, et võiks olla tantspidu ja ma seal ei osaleks. Praegu ma ühtki rühma ise ei juhenda, küll aga tantsin Kiili naisrühmas. Suvel osalen ka II naiste tantsupeol Jõgeval.

Juba 10 aastat olen huvi tundnud idamaise tantsu vastu. India filmid said lapsena kõik kinos mitu korda ära vaadatud. Eks sellest see idamaine huvi tekkis. Kui rahvatantsu kohta võin öelda, et ei midagi keerulist, siis idamaine tants pakub mulle veel palju arenguvõimalusi.

Kui tantsutrennidest aega üle jääb, siis käin kinos, teatris, kontserdil. Loen hästi pakse raamatuid ja teen näputööd. Vahel sõidan ka mööda Eestimaad ringi ja avastan vahvaid paiku ning põnevaid inimesi.

Lemmikloomi minu kodus ei ole. Ju ma olen liiga liikuv inimene ega leia aega lemmiklooma eest hoolitsemiseks.

Toomkooli perele soovin aga väga toredat õppeaastat ja palju vahvaid ühiseid ettevõtmisi!

Kes on Sinu lemmikloom?

Mu lemmikloom on kass, kelle nimi on Kass.

Mis on Su lemmikvärv?

Üks mu lemmikvärv on lilla, aga üldiselt meeldivad mulle kõik värvid.

Mida Sa kõige meelsamini sööd?

Mulle meeldib süüa mahlast liha ja kana. Mulle meeldib ka tom kha supp.

Kas on veel midagi, mida tahad enda kohta öelda?

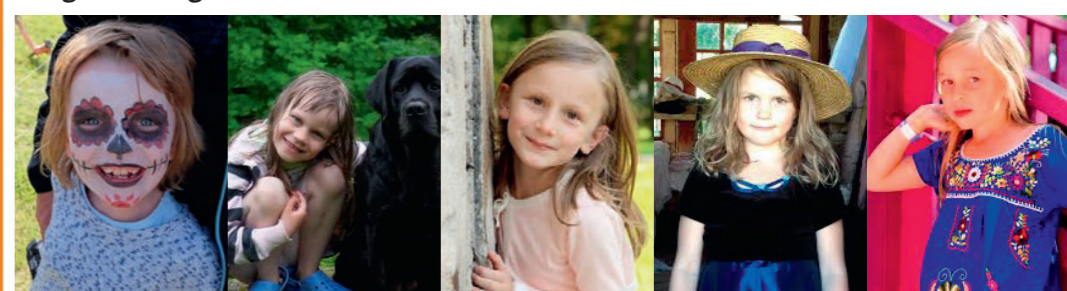
Mulle meeldib sõita rula ja jalgrataga. Minu lemmikmuusikastiilid on rokk, punk, džäss ja klassikaline muusika.

Mida soovid oma koolikaaslastele?

Ma soovin oma koolikaaslastele jõudu ja jaksu!

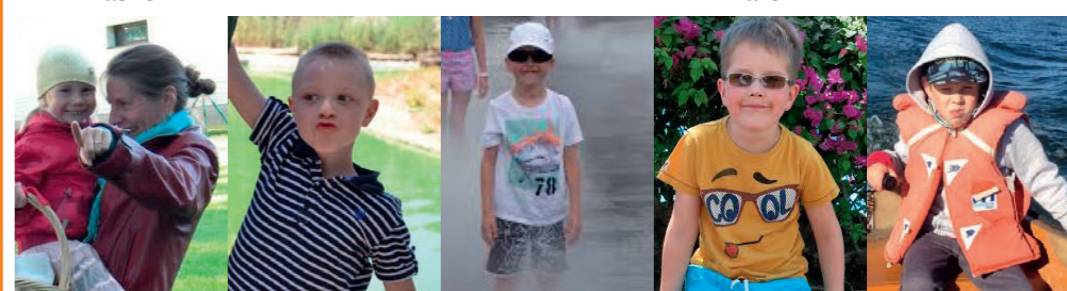
Õpetaja Ragne Arumägi, Luise Lähker, Felly Lähker, Sädele Rambak-Krull, Säde Vaher

Anna Altrov, Brigitta Krieger, Eva-Brita Toodo, Hanna Ehandi, Mia Johanna Peev

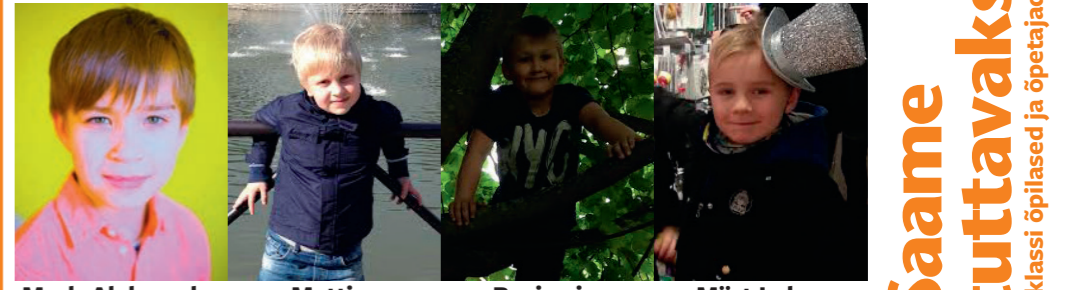
Mona Elisabeth Vaske, Norah Laadoga, Roosi Ristal, Simona Liisa Martin, Yasmin Malbe

Õpetaja Aet Hintsov, Oliver Konrad Sabsay, Paul Samuel Kallikorm, Rasmus Kogerma, Sander Robin Rast

Hans Voldemar Puri, Johannes Selirand, Joonas Sebastian Toome, Karla Soop, Kristofer Vutt

Mark-Aleksander Kozlov, Mattias Altmanis, Benjamin Kaptein, Märt Lukas Marran

Saame tuttavaks 1. klassi õpilased ja õpetajad

Kui koolirõõmust saab koolimure...

Toomkool peab olema paik, kuhu hommikuti rõõmuga rütata ja kus tunnevad end turvaliselt nii õpetajad kui õpilased. Ometigi asendub vahel sõbralik ja salliv koosmeel hoolimatuse, tõrjumise, solvamise või haigetegemise. Koolikiusamise olemust ja tagamaid aitab lahti seletada **Karmen Maikal, psühholoog ja Eesti Koolipsühholoogide Ühingu juhatuse liige.**

Mis on koolikiusamine?

Iga tüli ei ole kiusamine. Kiusamine on korduv ja pahatahtlik tegevus, millega pannakse teist inimest end halvasti tundma ja sealjuures on viimasel raske end kaitsta.

Keda tavaliselt kiusatakse?

Kiusata võivad nii lapsed kui täiskasvanud. Koolis võib kiusamine aset leida nii õpilaste kui koolis töötavate täiskasvanute seas: õpilastel omavahel, täiskasvanutel omavahel, ent õpilased võivad kiusata ka õpetajat ja vastupidi. Kiusamise ohvriks võib sattuda igauks, sageli valitakse selleks teistest mingis mõttes erinevad või nõrgemad.

Mida mõtlevad ja tunnevad need, kes teisi kiusama hakkavad? Miks nad seda teevad või mis tundeid nad tahavad kiusatavas tekitada?

Siin on erinevaid põhjuseid, mis võivad omavahel kombineeruda: tähelepanu puudus kodus või koolis, ebaadekvaatne enesehinnang (liiga kõrge või liiga madal), hirm saada ise kiusatavaks (parim kaitse on rünnak), empaatiavõime puudus, igavus, kehv suhtlemisoskus, kättemaks (ka üle kantud kättemaks: mulle on tehtud kuskil haiget, nüüd teen kellelegi teisele tagasi), oma sisemise valu väljaelamine. Reeglina

on korduv kiusaja ise väga õnnetu ja haiget saanud ning vajab abi, et oma probleemidega teisiti toime tulla.

Mida saaks laps teha enda kaitsmiseks?

Konkreetses situatsioonis peaks üritama jääda rahulikuks ja võimalusel lahkuma. Küberkiusamise puhul peaks blokeerima kiusaja, ent salvestama kõik kiusaja poolt saadetud sõnumid. Kõige olulisem: korduva kiusamise puhul peab sellest rääkima mõne usaldusväärse täiskasvanuga, kes aitab olukorda lahendada. Kui sellist täiskasvanut pole, võib helistada lasteabi telefonil 116111. Kiusamisega ei pea laps iseseisvalt toime tulema.

Miks kaaslastel kiusamist ei takista?

Sageli tunnevad pealtnägijad südames, et see, mis toimub, pole õige, ent hirm ise kiusatavaks saada takistab vahele astumist. Siin tasub jällegi küsida abi täiskasvanutelt. Kiusamisest rääkimine pole kaebamine, vaid enese ja teiste kaitsmine. Kiusamisolukorda ei pea sekkuma üksi, võib arutada mõne kaaslasega ja teha seda üheskoos. Samuti võiks kiusamisohvriga rääkida ja öelda talle, et toetate teda ja ei pea õigeks seda, mis toimub.

Kuidas vanemad last aidata saavad?

Esmalt peaks vanemad ise rahulikuks jääma, siin ei aita vihastamine ega ahastamine. Samas ei tohiks suhtuda lapse kiusamisjuhtumisse üksikõik-selt ega öelda lapsele, et ta peab ise sellega toime tulema. Kindlasti peaks ühendust võtma kooliga, et üheskoos olukorrale parim lahendus leida. Mõnikord on kiusataval lapsel probleeme enesekindlusega. Ehk võiks mõelda sellele, kuidas aidata tal leida sõpru, saada positiivset

tagasisidet ja eduelamust. Millised on lapse tugevad küljed ning kuidas ja kus ta võiks neid rakendada? Mõnikord on abi ka psühholoogist, kes aitab arendada suhtlemisoskusi ja tegeleda enesehinnanguga.

Kuidas peaks talitama lapsevanem, kes teab, et tema last kiusatakse, kuid laps keeldub sel teemal vanemaga vestlemast?

Kiusamine on mure, mida lapsel on vaja jagada, ent sageli ei ole lapsed väga varmad oma asjadest rääkima. Pigem võivad nad muutuda vaikseks ja endassetõmbunuks. „Ma näen, et sul on mingi mure, räägi sellest, ma tahaksin sind aidata,“ sobiks ehk jutuajamise alustuseks. Parim viis, kuidas aidata lapsel oma raskustest rääkida, on aktiivne kuulamine, mille käigus vanem ei anna nõu ega hinnanguid, vaid peegeldab tagasi seda, mida laps ütleb ja tunneb: „Ma saan aru, et kui Ken sulle niimoodi teiste ees ütles, siis see oli väga alandav.“ See aitab lapsel turvalisel moel oma murest rääkida, tal hakkab kergem ja alles siis saab hakata üheskoos edasisamme planeerima.

Mida soovitate õpilastele ja õpetajatele, kui nad märkavad kiusamist ja tahavad selle lõpetada?

Koolis peaksid olema ühised, kõigile teadaolevad kokkulepped kiusamisjuhtumitega toimetulekuks. Kiusamise teemal tuleb avalikult rääkida ja teha reeglid, kes mida konkreetsel juhul teeb. On oluline, et valitseks suhtumine, et meil kiusamist ei sallita, ning mitte ühtegi kiusamisjuhtumit ei tohi jätta tähelepanuta.

Lisalugemist:

<http://lasteombudsman.ee/koolikiusamine/kiusamine.html>

KUST SAADA ABI?

Lasteabi telefon 116111
www.lapsemure.ee
www.lahendus.net

Õpime ainult eksimustest

Kevadisel konverentsil „Haridus – Eesti arengu vedajaks“ esitas **Ville Jehe, Eesti Arengufondi nõukogu esimees**, mitmeid ettepanekuid haridussüsteemi muutmiseks, et see aitaks koolil lapsi tulevikuks paremini ette valmistada. Ville seisukohti on mitmes väljaandes juba tsiteeritud, kuid oleme tänulikud, et ta neid meiegagi jagab.

Ville, ühe ettepanekuna töid välja, et meeskonnatöö peaks saama koolides senisest olulisema koha. Miks koostöö teistega lapsi tulevikuks ette valmistades tähtis on?

Asi on selles, et valdav enamik hinnetest antakse siiani koolides lastele individuaalse töö eest. Selliselt harjutame neid koos kõrgharidusega umbes 15 aastat. Päril elus peale kooli hinnatakse meid aga eranditult meeskonnatöö alusel: kuigi palka saame individuaalselt, ei jää see püsima, kui üksikisik meeskonnas kaasa ei mängi. Just seetõttu on eriti oluline hakata lapsi harjutama mõttega, et eelkõige hinnatakse meeskonnatööd ja koostööd.

Samuti tood esile, et praeguses koolisüsteemis tuleb tulevik-

ku silmas pidades muuta ka hindamissüsteemi ning suhtumist eksimisse. Mida siin teisiti tegema peaks?

Koolides me karistame eksimist ja propageerime eksimuste vältimist. Tegelikult õpime aga just ainult eksimisest. Seega tuleks eksimist hoopis soodustada! Alustavaid ettevõtteid hinnatakse näiteks lausa eksimuste tegemise kiiruse järgi: parem on see, kes kiiremini eksib ehk suudab lühema aja jooksul teha läbi suurema arvu valesamme, kuni jõuab õige idee ja ärimudelini.

Teiselt poolt ei peaks hindamissüsteem koolides lähtuma miinuste andmise süsteemist, kus aluseks on sajabrotsendine ideaalooritus ja punase pastakaga loetakse vigu, mis seda maksimumhinnat vähendavad. Vigade otsimise asemel võiks vaadata hinnatavaid töid positiivse poole pealt: lugeda kokku ning märkida rohelise pastakaga hoopis õigesti ja hästi tehtud asjad ehk anda pluspunkte. Selline lähenemine rõhutaks positiivsust ja motiveeriks noori rohkem, kuna rõhutab seda, mis hästi välja tuli, mitte seda, mis ei õnnestunud.

Räägid ka avatud suhtumise olulisusest.

Haridus peaks noori ette valmistama

IKKUDAS???

tulevikuks, mida me täpselt ette ei tea. Seda saab teha vaid avatud suhtumise kasvatamise kaudu. Ja see ei tähenda, et peame neid ette valmistama internetiks, nagu paljudes koolides tehakse. See on juba minevik, see on juba juhtunud. Täna lapsed hakkavad oma elu jooksul sõitma autopiloodiga hõljukitega, kasutama tehisklikke kehaosi ja võibolla isegi vahetama asukohta ilma füüsilist keha kaasa võtmata. Me ei saa neid selleks kuidagi ette valmistada muul viisil kui toetades nende maksimaalselt avatud suhtumist kõigesse uude ja tundmatusse.

Viimaks, mis on tähtsaim õppetund, mille Sa ise oma koolipõlvest kaasa said?

Minu eredaime mälestus on paari õpetaja suhtumine, kes ei lasknud mul viielisena mugavustsooni jääda, vaid nõudsid minult rohkem, kui ametlik programm ette nägi. Kooli ajal tundus see vahel kiusamisena, kuid tagantjärele olen neile tänulik, sest sel viisil arendasin oma oskusi ka neil aladel, kus kõik tundus juba lihtsalt saavutatuna. Pingutama peavad õppima kõik, ka need, kellele looduse poolt on palju antud. See vajab aga pingutust ka õpetajatelt.

HEA TOOMKOOLI PERE!!!

Tänaseks on valminud juba toomkooli piparkoogitainas, mis aga tähendab, et meie kooli advendilaat ei ole kaugel!

Nüüd oleks viimane aeg oma kalendrisse märke teha:

OLEN ADVENDILAADAL
28. NOVEMBRIL 2015
KELL 15.00-18.00

KOOLIS
APTEEGI 3

Juba traditsiooniks saanud advendilaat on heategevuslik ja sel aastal kogutakse raha infotehnoloogiliste õpevahendite hankimiseks.

Lisainformatsiooni hakkab lähiajal teile laekuma ohtralt. Kellel tahmine kaasa lüüa mistahes viisil, on avatud meiliaadress loomelabor@toomkool.ee

Mängime vaikusega!

Tänapäevases inforohkuses, stiimulite ja võimaluste laviinis on lastel kerge iseenast kaotada. Laste toetamiseks saame neile anda lihtsaid praktilisi abivahendeid, tasakaalu taastamiseks ja tõeliselt kohal olemiseks, nii enda kehas kui ka käsiloleva ettevõtmise juures. Vaikuseminutite nime alla on koondatud lihtsad mõneminutilised harjutused, mis aitavad märgata enda sees ja ümber toimuvat. Need võimaldavad arendada teadlikkust ja enesekohaseid oskusi, nt 1) treenida keskendumisvõimet – suutlikkust oma tähelepanu suunata ja hoida valitud tegevuse juures; 2) väljuda rahutusest ja ärevusest ning õppida ise oma meeleolu muutma, et tulla toime võimalike pingete, ülekoormuse ja stressirohkete olukordadega; 3) vabaneda segavate emotsioonide või harjumuslike mõttemustrite meelevallest, õppides märkama nende esilekerkimist, sellest tulenevat käitumuslikku reaktsiooni ning tagajärge; 4) arendada empaatiavõimet ja enesesõbralikkust; 5) kujundada tähelepanelikkust hoiakut, mis aitab leida loovaid ja kõigi suhtes hoolivaid lahendusi.

Miks?

Viimase kahekümne aasta jooksul on elutempo olulisel määral tõusnud. Samuti on muutunud laste tavategevused: nutiseadmetes ja internetis uitamine soodustab süvenemise asemel pigem tähelepanu hüplemist. Inforohkusest pole kasu, kui ei suudeta keskenduda konkreetse probleemi lahendamisele. Tähelepanu eesmärgipärane arendamine ja kasutamine tõstab laste sooritusvõimet. Ent vähemalt sama oluline on see, et paremaid tulemusi ei saada meelerahu või enesetunde arvelt, vaid tänu rõõmsamale ja rahulikemale olekule.

Kuidas?

Lihtsad harjutused, nagu keskendumis- ja hingamise jälgimine, helide kuulamine, ümbruskonna või enesetunde uurimine, arendavad oskust oma teadvustamisvõimet juhtida. Samal ajal omandatakse lihtsad võtted, mille abil end ise rahustada, häälesta ja igapäevaste stressiolukordadega paremini toime tulla. Teadvustamisvõime on võti, mida kasutades saab

aina rohkem märgata ja mõjutada enda sees toimuvat. Sageli tehakse segavatest emotsioonidest, kriitilisest sisekõnest, kujutuspiltide tõena võtmisest, väsimusest, pingetest, hajevil mõtetest lähtuvalt emotsionaalseid valikuid, mis ei toeta ei ennast ega teisi. See toimub nii kiirelt, et asjaosalisele jääb tihti mulje, nagu valikut poleks olnudki. Vaikuseminutite harjutuste regulaarse kasutamise korral kujuneb oskus oma emotsioone ja mõttemaailma kõrvalpilguga vaadelda, põhjuse-tagajärje seoseid näha ning teha teadlikumaid valikuid oma igapäevases elus.

Kust pärit?

Vaikuseminutite nime alla koondatud tähelepanu ja meelerahu harjutused ei ole uued, vaid on kasutusel paljudes psühhoteraapia koolkondades ja pedagoogilistes lähenemistes, nii läänelikes kui idamaistes kultuuriparandites ja mitmesugustes haridusprogrammides. Selle meetodi väljatöötamisel püütakse juba olemasolevat kultuuride ja valdkondadeüleste tarkust kõige tulemuslikumalt Eesti hariduse kontekstis ära kasutada. Oluline on ka olemasoleva eestimaise kogemuse kogumine, et seda edasi arendada.

Koolide kogemus

Tähelepanu ja meelerahu harjutusi rakendatakse juba mitmekümne riigi koolides, ka mõnede Eesti õpetajate poolt, näiteks tunni alguses õppetööle häälestumiseks. Kuigi kogemus näitab head mõju koolirõõmule ja akadeemilistele saavutustele, kasutatakse neid harjutusi Eesti koolides praegu pigem vähe ja liiga hilja (nt koolipsühholoogid käitumis- ja meeleoluhäirete korral). Ennetaval kasutamisel võiks vaikuseminutite harjutustest saada praktiline vahend, mille abil toetada iga õppija individuaalset arengut ja iseseisvust pingetega toimetulekul. Kõikide arenguliste sihtide kõrval pole tähtsusetu see, et lapsed naudivad neid harjutusi. See on neile eriline võimalus korraks aeg maha võtta, enesesse vaadata ja meelerahu taastada.

Abivahend õpetajale

Õpetajatel on aina raskem toime tulla

ülestimuleeritud lastega, kelle ärevus ei lase neil keskenduda ja takistab nendega kontakti loomist. Õpetaja jaoks on need harjutused praktiliseks töövahendiks, mille abil saavutada järgmisi eesmärke.

1. Ümberhäälestamine. Harjutused aitavad lastel väljuda eelneva tegevuse või keskkonna mõjuväljast, nt vahetunni saginast jms.

2. Tunnirahu. Õpetajate sõnutsi tasuvad tunni alguses kulutatud 5-6 minutit end ära vähem ärevate ja parema õpivõimega laste näol, kes ei tunne vajadust lärmata või muul viisil tundi segada. Selliste harjutuste rakendamine päevakava osana annab tulemuseks oluliselt rahulikuma klassiruumi.

3. Stressileevendus. Õpetajal on vahend, millega tuua kiiret leevendust stressirohkesse päeva. Regulaarse kasutamise korral saavutatakse, et lapsed hakkavad omandatud vahendeid vastavalt vajadusele iseseisvalt kasutama, nt ärrituses, muretsedes jne.

4. Tähelepanelikkus õppetöös. Harjutuste regulaarne kasutamine treenib keskendumisvõimet, aitab lastel tähelepanelikumalt kuulata ja olla täielikult ülesande juures. On tõestatud ka kohene mõju mõtete kõrvalekaldumise vähendamiseks. 5. Hooliv suhtluskeskkond. Kui lapsed õpivad märkama ja mõistma emotsioone, on neil lihtsam teistest aru saada ja tähelepanelikkust üles näidata. Samuti on õpetajal võimalik kujutlusharjutuste kaudu ettevaatlikult tegeleda aktuaalsete konfliktiallikatega, nii rühmatasandil kui individuaalselt.

6. Parem enesetunne õpetajana. Lisaks laste toetamisele on see tööriist õpetajale endale, häälestumaks, rahunemaks ja tulemaks enda emotsioonide ja mõtetega paremini toime.

Kui soovid tähelepanu ja meelerahu harjutusi proovida, siis Vaikuseminutite kodulehel on kättesaadavad kuulamis-, hingamis-, kehatunnetamis- ja hoolivusharjutuste salvestised.

Vt veel www.vaikuseminutid.ee/uuringud.

Nelli Jung
Vaikuseminutite eestvedaja ning TÜ eetikakeskuse projektijuht

HR HALJASORU AJALOOVEERG

Tallinna Toomkool 20. ja 21. sajandil

Tänase lehenumbriiga saab ühele poole Tallinna Toomkooli ajaloo veerg (vt varasemaid ajalehenumbreid Tallinna Toomkooli kodulehelt). Liikudes ühelt ajalootähiselt teisele, oleme saanud tausta ka toomkooli tänastele tegemistele. Olgem siis oma ajaloo väärilised ning tehkem tegeusid, mis oleksid kõnekad tulevikuski.

Viimaks, suur tänu hr Haljasorule, kes on meid ajaloorännakul juhatanud! Heiki Haljasorg alustas toomkoolis 1P klassi õpetajana, 2014. a siirdus siit Tartu Katoliku Hariduskeskuse direktoriks. Hr Haljasorul on side toomkooliga tänagi, õpetades 4P klassile inimeseõpetust.

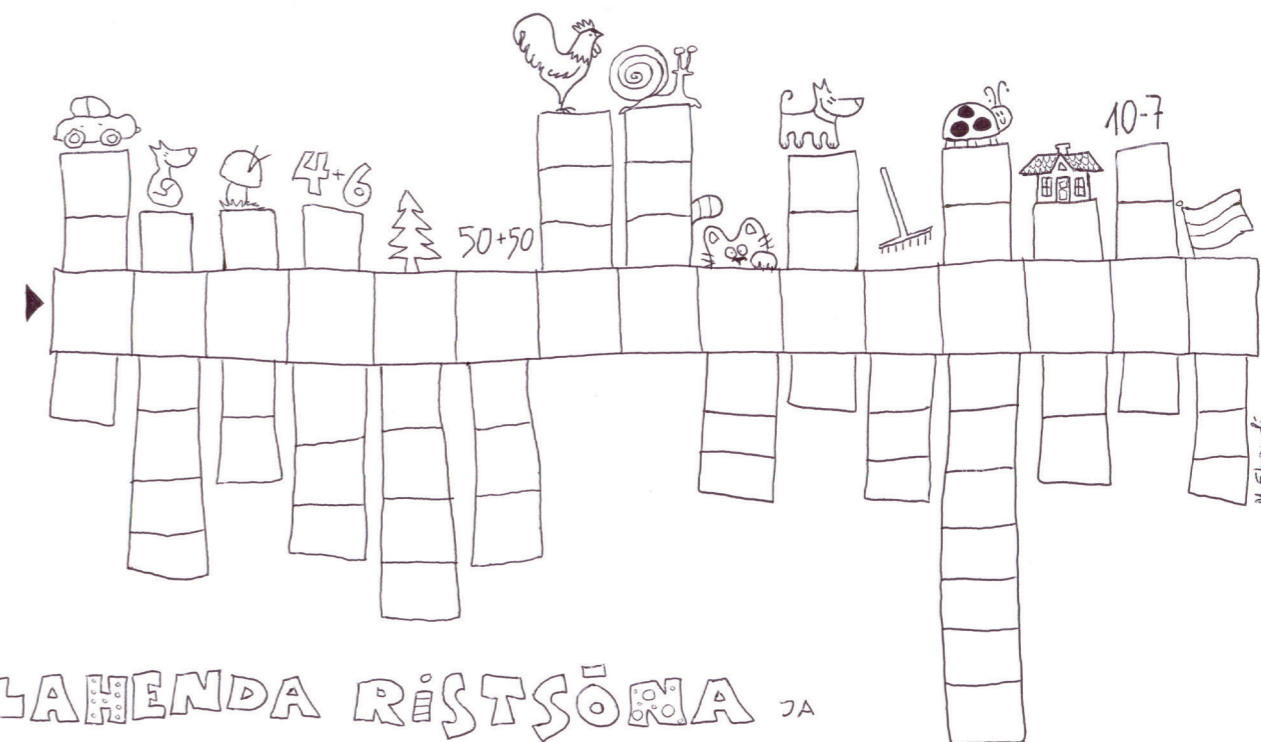
- Pärast 1905. aasta revolutsiooni õnnestus Tallinna toomkool uuesti avada 1906. aastal.
- Tallinna toomkoolis toimus õppetöö 1906. aastal saksa keeles, vaid Venemaa ajalugu ja geograafiat ning vene kirjandust pidi õpetama vene keeles.
- 1908. aastal valmis toomkooli

- võimla ehk „turnisaal“, mis asub aadressil Toompea 3.
- Tallinna toomkoolis ei soovitud 20. sajandi alguses mitte keegi õppida fakultatiivselt eesti keelt.
- Toomkoolis õpilaste arv 20. ja 21. sajandil: 1908 – 192 õpilast, 2011 – 27 õpilast; 2012 – 56 õpilast.
- Tsaariajal ja Eesti ajal oli Tallinna toomkooli müts tumesinine kollaste triipudega. Eesti aja lõpus kadusid kooli mütsidelt laiad triibud ning neid asendasid siksakid pealael.
- Esimese maailmasõja ajal (1914–1918) tuli Saksa ja Austria kodakondsusega lapsed toomkoolist eemaldada. Õpilastel keelati ära ka ametliku toomkooli mütsi kandmine selle „preisiliku ilme“ tõttu. 1915. aasta suvel otsustas toomkooli kuratoorium järgmise semestri algusest kõigis klassides vene õppekeelele üle minna
- 24. veebruaril 1918 kuulutati välja Eesti Vabariik ning 25. veebruaril 1918 jõudsid Tallinna Saksa okupatsiooniväed. Toomkooli õppehoone ja võimla võtsid oma valdusse Saksa sõjaväelased.

- 1918. aastal õpetas toomkoolis ja reaalkoolis joonistamist Alfred Rosenberg.
- Mitmed toomkooli õpilased võitlesid Balti rügemendis (Baltenregiment) Nõukogude Venemaa vastu Eesti Vabadussõja ajal (1918–1920). Kooli vilistlane Werner Zoege von Manteuffel sai Vabadussõja ajal vabatahtlikult sõjaväeasestina töötamise eest Vabadussõja risti.
- 1920. aastal likvideeriti Eestimaa Rüütelkond. Tallinna toomkooli ametlikuks nimeks sai Tallinna Toomkool (Domschule zu Reval).
- Toomkoolis toimus õppetöö Eesti Vabariigi ajal (1918–1940) saksa keeles. Seda võimaldas 1925. aastal vastu võetud kultuuriautonomiamäärus.
- Toomkooli õpetajad olid enne Teist maailmasõda pärit Eestist, Venemaalt, Lätist, Saksamaalt ja Šveitsist.
- Toomkoolis keelati ära riigivanem Kaarel Eenpalu tütre kutsumine ballile, mistõttu tekkis suur pahandus.
- Tallinna Toomkool suleti 1939. aastal. Selle põhjuseks oli MRP sõlmimine, Tei-

- se maailmasõja algus ning baltisakslaste ümberasumine Saksamaale.
- EELK peapiiskop Andres Pöder, Tallinna Toomkoguduse õpetaja Urmas Viilma, Vanalinna Hariduskolleegeiumi direktor Kersti Nigesen ning Miikaeli Ühenduse esindaja Ingrid Meister allkirjastasid 2011. aastal Tallinna Toomkooli taasavamise lepingu.
- Tallinna Toomkool alustas uuesti tegevust 2011. aastal Püha Miikaeli Kooli juriidilises alluvuses ja tihedas koostöös Vanalinna Hariduskolleegeiumiga.
- Peapiiskop Andres Pöder õnnistas 2011. aastal Tallinna Toomkooli ruumid.
- 2012. aastal sai Tallinna Toomkooli koolitusloa. Sellel ajal oli haridus- ja teadusminister Jaak Aaviksoo.
- Aastast 2012 on Tallinna Toomkooli direktor Egle Viilma.
- 2011–2015 oli Tallinna Toomkooli kaplan Urmas Viilma, aastast 2015 Arho Tuhkru.
- 1. septembril 2015 õnnistas peapiiskop Urmas Viilma Tallinna Toomkooli lipu.

Nuputa

LAHENDA RISTSÕNA JA
VÄRVI PILDID!

Kogunesime hommikul vara kell 6.50 Mere puistest. Kõik olid ärevil, sest algamas oli reis Lätti. Meie giidiks oli Kati, tema oli inimene, kes juhatas meid läbi selle reisi. Kati rääkis meile palju huvitavat ajaloo. Meie esimene peatus oli täpselt Läti piiril, kus meile pakuti sooje kukleid ja mahla. Paljud lapsed ostsid ka poest asju. Seejärel läksime bussi ja hakkasime sõitma Turaida poole. Teel Turaidasse rääkis Kati meile huvitavaid lugusid kohalikust elust. Kohale jõudes nägime kõigepealt palju-palju väikesi onnikesi, kus müüdi igasuguseid ehteid, suveniire ja muud “nänni”. Paljud lapsed kulutasid oma taskuraha just nendes onniketes. Turaidas nägime ühte suurt ja ilusat kindlust, koos aia ja kirikuga. Huviga kuulasime giidi jutustatud legendi Turaida Roosist. Linnuses saime ka ise natuke ringi uurida, ronida keskaegsesse torni ja lasta vibuga märki. Imeilusas aias asusid kenad skulptuurid. Tegime meiegi seal aias väikese tuuri ja läksime taas bussi.

Järgmine peatus oli kuulsa liivakivi koopa juures. Seal voolas väga puhta veega allikas. Igaüks, kellel oli tühi anum, sai endale võtta värsket puhast allikavett.

Edasi viis meie tee Siguldasse. Pargis korraldasime pikniku, kus meile pakuti imemaitsvat frikadelisuppi, mille oli valmistanud Eriku ema. Linnuse lähedal oli ka relvade ja rüüde näitus.

Peale Siguldat sõitsime Cesise poole. Viimases kindluses pandi meid paari ja anti igale paarile põlev latern. Käisime kõrgel tornis ja sügaval maa all, lõpuks hakkas vihma sadama ja jooksime kiiresti bussi.

Algaski teekond kodu poole. Bussis olid lapsed väsinud ja soovisid magada, aga oli ka neid, kes tahtsid lõbutseada. Peatusime taas piiril ja meie üllatuseks ootas meid seal maitsev soe toit. Koju jõudsime väga hilja ja täpselt sinna, kust hommikul alustasime. See oli meie esimene õppereis. Saime teada palju uut ja huvitavat. Täna kõiki, kes selles osalesid ja ka neid, kes aitasid seda korraldada!

Aleksander Leetmaa, 5P

Septembri lõpus toimus viiendatel klassidel õppereis Lätti. Küllastasime Turaidat, Siguldat ja Cesist.

Kõigepealt tegime peatuse Eesti-Läti piiripunktis. Kõik said lõpuks sirutada ja süüa. Peale seda asusime uuesti teele.

Umbes pooleteise tunni pärast jõudsime Turaida looduskaitsealale. Seal oli kindlus, mis on üks vähestest telliskividest ehitatud kindlus. Turaidas nägime ka palju erinevaid kujusid. Peale seda läksime Gutmani koobast vaatama. Koopa juures oli allikas. Meil olid pudelid kaasa võetud, et pudelite sisse puhast allikavett panna. Allikavesi oli külm ja mõnus. Koobas ise oli täis vanu kritseldusi ja märgistusi seal viibimistest.

Üsna pea läksid meil kõhud tühjaks ja me otsustasime Siguldast väikese pikniku pidada. Piknikuplatsilt oli vaade kenasse loodusesse ja sealt nägi ka Turaida lossi. Piknikuplatsi kõrval asus suur välilava, kus me saime joosta ja mängida. Me olime seal umbes tund aega, peale seda tuli buss meile järele.

Käisime ka Cesises, kus meile anti laternad. Kõndisime nendega torni tippu ja nautisime vaadet. Peale seda läksime tagasi alla ja suundusime vangikoopasse.

Lõpuks hakkasime tagasi sõitma. Tegime taaskord peatuse piiripunktis. Seal me sõime ja peale seda sõitsime jälle edasi. Mõned olid täiesti läbi, kuid ega bussis väga magada ei saanud. Jõudsime tagasi natuke enne ühteteist õhtul.

Kokkuvõttes oli meil väga õpetlik ja lõbus päev. Ka kõik meie klassikaaslased jäid reisiga rahule.

Liisa Maria, Önne-Mary, Emma, Anette, 5T

September

- 05.09 - 9 Rene Vaino (2P)
- 05.09 - 11 Henri Turban (5P)
- 08.09 - 11 Mattias Aurelius Pedak (4P)
- 09.09 - 7 Mattias Altmanis (1P)
- 12.09 - 12 Jan Andrews Roos (5P)
- 12.09 - 7 Roosi Ristal (1T)

Oktoober

- 04.10 - 11 Jakob Eduard Laul (5P)
- 05.10 - 9 Remi Rasmus Randveer (3P)
- 08.10 - 12 Sergei Sibul (5P)
- 12.10 - 11 Mikk Metsmägi (4P)
- 13.10 - 11 Anna Martina Helme (4T)
- 18.10 - 10 Sonja Linnat (3T)
- 19.10 - 10 Liisa Rehepapp (4T)
- 21.10 - 8 Mark-Aleksander Kozlov (1P)
- 21.10 - 10 Mari Ann Marran (3T)
- 22.10 - 12 Erik Mühls (5P)
- 22.10 - 11 Karl Otto Burghardt (4P)
- 23.10 - 11 Henry Tammo (4P)

November

- 01.11 - 11 Carl-Robert Riives (4P)
- 04.11 - 7 Yasmin Malbe (1T)
- 05.11 - 8 Hanna Ehandi (1T)
- 06.11 - 10 Liisa Ehandi (3T)
- 06.11 - 10 Christopher Mark Tšerenkov (3P)
- 14.11 - 10 Marion Kaldoja (3T)
- 17.11 - 10 Sulev Jaaniste (3P)
- 18.11 - 11 Enrico Eha (4P)
- 22.11 - 11 Olger Orumets (4P)
- 25.11 - 9 Hanna-Reeli Kukkk (2T)
- 25.11 - 8 Sander Robin Rast (1P)

Detsember

- 02.12 - 11 Mello Reimets (4P)
- 04.12 - 9 Herta Hermine Vaske (2T)
- 05.12 - 8 Rasmus Kogerma (1P)
- 07.12 - 10 Taavi Tippi (3P)
- 11.12 - 8 Oliver Konrad Sabsay (1P)
- 14.12 - 12 Leila-Lotte Kozlov (5T)
- 19.12 - 10 Ingrid Jaanhold (3T)
- 27.12 - 12 Emili Roots (5T)

... ja Sünnipäevalast täiskasvanud

- 13.09 Aivar Saar
- 14.09 Vilja Kutsar
- 17.09 Ahti Saares
- 25.09 Peeter Schultz
- 25.09 Ragne Arumägi
- 03.10 Arho Tuhkru
- 22.10 Kaili-Angela Konno
- 04.11 Mari-Liis Tarkmees
- 06.11 Tiina Kallas
- 24.11 Piret Viikholm
- 03.12 Egle Viilma